Finnish Steel
and Metal Producers

Metallinjalostajat ry:n lausunto

Jatkokirjelmä UJ 20/2026 vp – U 19/2026 vp

Hiilirajamekanismin soveltamisalan laajentaminen jatkojalostustuotteisiin ja mekanismin kiertämisen ehkäiseminen

Metallinjalostajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua jatkokirjelmästä, joka koskee asetuksen (EU) 2023/956 eli hiilirajamekanismin (CBAM) muuttamista sen soveltamisalan laajentamiseksi jatkojalostustuotteisiin ja mekanismin kiertämisen ehkäisemiseksi.

Metallinjalostajat **tukee hiilirajamekanismin laajentamista sellaisiin teräs- ja alumiini-intensiivisiin jatkojalostustuotteisiin, joiden kohdalla voidaan osoittaa merkittävä hiilivuotoriski**. Tämä vastaa Metallinjalostajien aikaisempaa kantaa, jonka mukaan alavirran laajennus on tarpeellinen, jotta hiilikustannus ei johda tuotannon tai päästöjen siirtymiseen EU:n ulkopuolelle arvoketjun myöhemmissä vaiheissa.

Metallinjalostajat pitää samalla erittäin tärkeänä jatkokirjelmässä esitettyä Suomen kantaa siitä, että soveltamisalan tulee perustua **objektiivisiin, läpinäkyviin ja hiilivuotoriskiin perustuviin kriteereihin**. Laajennuksen tavoitteena ei pidä olla mahdollisimman suuren tuotemäärän saaminen CBAMin piiriin, vaan hiilirajamekanismin ilmastollisen vaikuttavuuden ja hiilivuotosuojan vahvistaminen.

Lausunnon keskeiset näkökohdat

Metallinjalostajat korostaa erityisesti seuraavia periaatteita:

1. **CBAMin kiertäminen on estettävä tehokkaasti.** Mekanismi ei saisi mahdollistaa hiilikustannuksen välttämistä siirtämällä jalostuksen viimeisiä vaiheita EU:n ulkopuolelle tai tekemällä muita sellaisia järjestelyjä, joiden seurauksena olennaisilta osin sama korkean päästösisällön tuote pääsee EU-markkinoille ilman vastaavaa hiilikustannusta.
2. **Alavirran laajennuksen tulee perustua osoitettuun hiilivuotoriskiin.** Soveltamisalaan tulee sisällyttää ensisijaisesti tuotteita, joiden teräs- tai alumiinisisältö ja siihen liittyvä hiilikustannus ovat merkittäviä ja joiden tuonnilla voidaan tosiasiallisesti korvata EU:ssa valmistettavia tuotteita. Ratkaisevaa on, että soveltamisala kattaa ne arvoketjun osat, joissa hiilivuodon, tuotannon siirtymisen tai CBAM:n kiertämisen riski on olennainen.
3. **CBAMin ilmastoperustasta on pidettävä kiinni.** CBAM on ennen kaikkea EU:n ilmastopolitiikan väline. Soveltamisalan laajentamista ei pidä käyttää yleisenä

Finnish Steel and Metal Producers

Eteläranta 10, P.O. Box 10, FI-00131 Helsinki
Telephone +358 9 192 31
www.techind.fi
Business ID: 1516919-1

kauppapoliittisena suojausmekanismina. Tämä on tärkeää myös mekanismin WTO-yhteensopivuuden ja kansainvälisen hyväksyttävyyden kannalta.

4. **Todellisten päästötietojen käytön tulee säilyä järjestelmän lähtökohtana.** Kolmansissa maissa toteutettujen vähähiilisyysinvestointien pitää alentaa todellista CBAM-velvoitetta. Muuten mekanismin ilmastollinen kannustinvaikutus heikkenee.
5. **CBAM:n 27a artikla tulee poistaa,** koska mahdollisuus CBAM:n tilapäiseen keskeyttämiseen tai soveltamisalan supistamiseen heikentää mekanismin ennakoitavuutta ja investointivarmuutta.
6. **Ferrokromin tuotannon epäsuorat päästöt on sisällytettävä CBAM:iin, koska** niiden jättäminen mekanismin ulkopuolelle suosisi runsaspäästöiseen sähköön perustuvaa tuontia ja heikentäisi vähäpäästöiseen tuotantoon investoineen suomalaisen ja eurooppalaisen teollisuuden kilpailuasemaa.

Alavirran laajentaminen on välttämätöntä hiilivuodon ehkäisemiseksi

Hiilirajamekanismin nykyisessä rakenteessa on ilmeinen riski hiilivuodon siirtymisestä arvoketjussa alavirtaan. Kun EU:ssa valmistetun teräksen ja alumiinin hiilikustannukset kasvavat ja CBAM tuo vastaavaa kustannusta EU:hun tuotaville perusmateriaaleille, syntyy kannustin siirtää jatkojalostusta EU:n ulkopuolelle. Tällöin EU:hun voidaan tuoda pidemmälle jalostettu tuote, johon sisältyvästä teräksestä tai alumiinista ei ole maksettu vastaavaa hiilikustannusta.

Tämä on juuri sitä hiilivuotoa, jota CBAMilla tulee ehkäistä. Komission oman ehdotuksen tavoitteena on puuttua tähän riskiin laajentamalla mekanismia teräksen ja alumiinin arvoketjussa alavirtaan sekä tehostamalla kiertämisen torjuntaa. Komission alkuperäinen ehdotus kattaisi 180 jatkojalostustuotetta, joiden teräs- ja alumiinisisältö on keskimäärin 79 prosenttia. Komission mukaan 94 prosenttia näistä tuotteista on teollisuuden toimitusketjujen tuotteita.

Metallinjalostajat pitää tätä lähtökohtaa oikeana. Jos eurooppalainen teräksen tai alumiinin valmistaja maksaa tuotannon päästöistä EU ETS:n mukaisen hinnan, mutta EU-markkinoille tuleva vastaava jatkojalostettu tuote voi välttää olennaisen osan tästä kustannuksesta, kilpailuasetelma vääristyy ja kannustin investoida vähäpäästöiseen tuotantoon Euroopassa heikkenee. Ratkaisevaa on, että soveltamisala kattaa ne arvoketjun osat, joissa hiilivuodon, tuotannon siirtymisen tai CBAM:n kiertämisen riski on olennainen.

Alavirran laajennuksella on siten kaksi toisiinsa liittyvää tehtävää. Sen tulee **ehkäistä hiilivuotoa** ja samalla **sulkea mahdollisuus kiertää CBAMia siirtämällä jalostusta EU:n ulkopuolelle**.

CBAMia ei kuitenkaan pidä laajentaa ilman ilmasto- ja hiilivuotoperustetta

Metallinjalostajat katsoo, että alavirran laajentamisen vahva kannattaminen ja tarkka rajaaminen eivät ole keskenään ristiriidassa. Päinvastoin mekanismin uskottavuus edellyttää molempia.

Jatkokirjelmän mukaan neuvoston yleisnäkemys laajentaisi komission esittämän 180 tuoteluokan lisäksi soveltamisalaa noin 200 tavarakoodilla. Euroopan parlamentin kanta menisi vielä selvästi pidemmälle ja lisäisi komission ehdotukseen 443 tuoteluokkaa. Parlamentin esitykseen sisältyy muun muassa kodinkoneita ja terveysteknologian tuotteita.

Samalla komission arvio osoittaa, että monet neuvoston ja erityisesti parlamentin lisäämät tavarakoodit jäävät komission alkuperäisten hiilikustannusta ja EU-tuotannon päästösisältöä koskevien kynnysarvojen alapuolelle. Jatkokirjelmän mukaan parlamentin ehdotuksessa on noin 150 tavarakoodia, jotka eivät kuulu komission alkuperäisiin tuoteperheisiin ja joille ei siten ole selkeää korvattavuusperustetta.

Tätä kehitystä Metallinjalostajat pitää ongelmallisena. **CBAMin laajentamisen tulee seurata hiilivuotoriskiä, ei päinvastoin.** Soveltamisalaan ei pitäisi lisätä tuotteita vain sen vuoksi, että ne sisältävät jonkin verran CBAM-materiaalia. Olennaista on arvioida ainakin

- tuotteen teräs- ja alumiinisisällön merkitystä,
- tuotteeseen sisältyvän hiilikustannuksen osuutta kokonaiskustannuksista,
- EU-tuotannon päästösisältöä ja tästä aiheutuvaa kilpailupainetta,
- tuonnin merkitystä ja tuotteen altistumista kansainväliselle kilpailulle sekä
- sitä, voidaanko kyseisellä tuontituotteella aidosti korvata EU:ssa valmistettu CBAMin piirissä oleva tai siihen läheisesti liittyvä tuote.

Laaja mutta ilmastovaikutuksiltaan heikosti kohdennettu järjestelmä kasvattaisi lisäksi tarpeettomasti yritysten ja viranomaisten hallinnollisia kustannuksia. Jatkokirjelmässä arvioidaan, että Suomessa komission ehdotuksen mukainen laajennus kasvattaisi CBAMin kattaman tuonnin osuuden 3,8 prosentista 6,9 prosenttiin, neuvoston malli 9,2 prosenttiin ja parlamentin kanta 13,7 prosenttiin. Neuvoston soveltamisala noin kaksinkertaistaisi CBAM-velvollisten maahantuojien määrän EU:ssa, ja parlamentin ehdottamat lisäykset kasvattaisivat sitä jopa 139 prosentilla nykytilanteeseen verrattuna.

Näin suuri ero korostaa tarvetta kohdistaa sääntely sinne, missä siitä saadaan todellista ilmasto- ja hiilivuotohyötyä.

Ferrokromin tuotannon epäsuorat päästöt on sisällytettävä CBAM:iin

Metallinjalostajat pitää tärkeänä, että Suomen neuvottelukantaan lisätään selkeä vaatimus ferrokromin tuotannon epäsuorien päästöjen sisällyttämisestä CBAM:iin. Tämä on erityisen tärkeää ruostumattoman teräksen arvoketjun kannalta. Ferrokromin tuotanto on sähköintensiivistä, minkä vuoksi käytetyn sähkön päästöintensiteetillä on olennainen vaikutus tuotannon kokonaispäästöihin.. Jos epäsuorat päästöt jätetään CBAM:n ulkopuolelle, mekanismi ei asianmukaisesti tunnista vähäpäästöisen ja runsaspäästöiseen sähköntuotantoon perustuvan ferrokromin välistä todellista päästöeroa. Suomen tulee vaatia ferrokromin tuotannon epäsuorien päästöjen täysimääräistä sisällyttämistä CBAM:iin. Niiden jättäminen mekanismin ulkopuolelle suosisi runsaspäästöiseen sähköön perustuvaa tuontia ja heikentäisi vähäpäästöiseen tuotantoon investoineen suomalaisen ja eurooppalaisen teollisuuden kilpailuasemaa.

Kiertämisen ehkäisyn on oltava tehokasta ja kohdennettua

Metallinjalostajat pitää mekanismin kiertämisen ehkäisyä olennaisena osana toimivaa CBAMia. Jos CBAM-velvoite voidaan välttää muuttamalla vähäisessä määrin tuotteen ominaisuuksia, tulliluokitusta, tuotantovaihetta tai toimitusketjun rakennetta, järjestelmän ympäristövaikutus ja kilpailuneutraliteetti vaarantuvat.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä tilanteisiin, joissa CBAM voi johtaa kauppavirtojen keinotekoiseen järjestämiseen tai päästötietojen tarkoitushakuiseen optimointiin.

Maahantuojalla tulee lähtökohtaisesti säilyä mahdollisuus käyttää **luotettavasti todennettuja toteutuneita päästötietoja**. Suomen jatkokirjelmässä omaksuttu kanta on tältä osin perusteltu. Todellisten päästötietojen käyttö tukee EU ETS:n ja CBAMin välistä vastaavuutta ja ennen kaikkea antaa EU:n ulkopuoliselle tuottajalle konkreettisen taloudellisen syyn investoida vähäpäästöiseen tuotantoon.

Korkean kiertämisriskin tuotteisiin ja alkuperämaihin voidaan perustellusti kohdistaa tiukempia valvontatoimia ja tarvittaessa oletusarvoja. Oletusarvoista ei kuitenkaan pidä muodostaa järjestelmän pääsääntöä silloin, kun luotettavat, todennetut todelliset päästötiedot ovat käytettävissä.

Romua koskevissa ratkaisuissa on varottava heikentämästä kiertotaloutta

Metallinjalostajat on aikaisemmassa lausunnossaan suhtautunut kriittisesti tuotannon sivutuotteena syntyvän romun sisällyttämiseen CBAMiin. Keskeinen huoli on, ettei kierron ehkäisemiseksi tarkoitettu sääntely saa haitata toimivia kierrätysraaka-aineiden markkinoita tai vähäpäästöiseen metallintuotantoon siirtymistä.

Sama periaate koskee nyt esillä olevaa kuluttajaperäistä alumiiniromua. Kiertämisriski on syytä ottaa vakavasti, mutta ratkaisun tulee perustua todelliseen riskiin ja toimivaan päästölaskentaan. Pitkissä romuarvoketjuissa materiaalin alkuperän, iän ja alkuperäisen tuotannon päästöjen määrittäminen voi olla erittäin vaikeaa. Säännöillä ei tule luoda tilannetta, jossa kierrätysmateriaalin käyttö muuttuu perusteettomasti neitseellisiä raaka-aineita epäedullisemmaksi.

EU:n ilmastopolitiikan kokonaisuuden kannalta lopputuloksen pitää kannustaa sekä v**ähäpäästöiseen primärituotantoon että metallien tehokkaaseen kierrätykseen**.

CBAM:n 27a artikla tulee poistaa

U-jatkokirjelmässä parlamentin kanta on poistaa CBAM:n soveltamisalan tilapäistä supistamista koskeva 27a artikla, kun taas neuvosto säilyttäisi mekanismin tiukemmin rajatuilla ehdoilla. Metallinjalostajat tukee parlamentin kantaa ja katsoo, että Suomen tulee ajaa 27a artiklan poistamista kokonaisuudessaan. Mahdollisuus CBAM:n tilapäiseen keskeyttämiseen tai soveltamisalan supistamiseen heikentää mekanismin ennakoitavuutta ja investointivarmuutta. Vähähiilisen teollisuuden investoinnit tehdään vuosikymmenten aikajänteellä, joten yritysten on voitava luottaa siihen, ettei hiilivuotosuojaa ja tuonnin hiilikustannusta voida olennaisesti heikentää lyhyen aikavälin markkinatilanteiden vuoksi. EU ETS:n hiilen hinnan noustessa myös CBAM:n merkitys kasvaa. CBAM:n tulee juuri tällaisessa tilanteessa tarjota eurooppalaiselle teollisuudelle uskottava hiilivuotosuoja eikä sisältää mahdollisuutta suojan tilapäiseen poistamiseen.

Johtopäätökset

Metallinjalostajat pitää hiilirajamekanismia välttämättömänä osana EU:n teollisuuden vähähiilistämistä. Mittavat investoinnit vähäpäästöiseen teräksen ja muiden metallien tuotantoon edellyttävät uskottavaa hiilivuotosuojaa. CBAMin tulee varmistaa, ettei EU:n kunnianhimoinen ilmastopolitiikka johda päästöjen ja tuotannon siirtymiseen EU:n ulkopuolelle.

Tästä syystä Metallinjalostajat **tukee CBAMin alavirran laajentamista silloin, kun sillä torjutaan osoitettua hiilivuotoriskiä ja estetään mekanismin kiertäminen**. Tämä on yhdenmukaista Metallinjalostajien aikaisemman U 19/2026 vp:tä koskevan kannan kanssa.

Metallinjalostajat tukee jatkokirjelmässä esitettyä Suomen linjaa ja korostaa trilogineuvotteluissa erityisesti seuraavia tavoitteita:

- soveltamisalan tulee perustua läpinäkyviin ja objektiivisiin **ilmasto- ja hiilivuotokriteereihin**;
- CBAMin **kiertämisen mahdollisuudet on suljettava tehokkaasti**, mukaan lukien kiertäminen jalostusvaihetta tai tuoterakennetta muuttamalla;

- alavirran laajennuksen tulee kohdistua ennen kaikkea **teräs- ja alumiini-intensiivisiin tuotteisiin, joissa hiilikustannuksella on todellinen merkitys kilpailuasetelmaan**;
- soveltamisalaa ei tule laajentaa yleiseksi teollisuus- tai kauppapoliittiseksi suojavälineeksi ilman todettua hiilivuotoriskiä;
- ehdottaa ferrokromin tuotannon epäsuorien päästöjen sisällyttämistä CBAM:iin;
- **todellisten, luotettavasti todennettujen päästötietojen käyttömahdollisuus on säilytettävä**, jotta CBAM palkitsee aidosta vähähiilisestä tuotannosta ja kannustaa vähähiilisyysinvestointeihin myös EU:n ulkopuolella;
- kierron ehkäisemiseen tähtäävien romusäännösten tulee olla sellaisia, etteivät ne **heikennä metallien kierrätystä, kierrätysraaka-aineiden markkinoita tai eurooppalaisen metalliteollisuuden dekarbonisaatiota**;
- sääntelyn hallinnollisen taakan tulee olla **oikeassa suhteessa saavutettavaan hiilivuoto- ja ilmastohyötyyn**.
- **CBAM:n 27a artikla tulee poistaa,** koska mahdollisuus CBAM:n tilapäiseen keskeyttämiseen tai soveltamisalan supistamiseen heikentää mekanismin ennakoitavuutta ja investointivarmuutta..

CBAMin uskottavuus ei synny mahdollisimman laajasta tuotekatteesta, vaan siitä, että mekanismi kohdistuu täsmällisesti niihin tuotteisiin ja kauppavirtoihin, joissa hiilivuotoriski on todellinen. Tehokkaasti kohdennettu ja vaikeasti kierrettävä hiilirajamekanismi vahvistaa sekä EU:n ilmastopolitiikan vaikuttavuutta että vähäpäästöiseen metallintuotantoon tehtävien investointien edellytyksiä.

Kunnioittavasti,

Harri Leppänen
Toimitusjohtaja
Metallinjalostajat ry